

Laat iedereen vrij,  
maar niemand vallen

# Voorwoord van Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaalliberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op spel. Wilt u dat Almelo meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Sigrid Kaag

# Inhoudsopgave

<b>Voorwoord van Sigrid Kaag</b>	<b>2</b>
<b>Inleiding</b>	<b>5</b>
<b>1. Duurzaamheid, natuur en milieu</b>	<b>6</b>
1.1 Duurzaamheid	6
1.2 Natuur en milieu	7
1.3 Energietransitie	8
<b>2. Ruimte om te wonen, werken en leven</b>	<b>11</b>
2.1. Binnenstad	12
2.2. Wijken en dorpen	13
<b>3. Zorg en welzijn</b>	<b>13</b>
3.1 Goede en bereikbare zorg	14
3.2 Gezondheid	15
3.3 Jeugdhulp	15
3.4 Armoedebestrijding en (schuld-) hulpverlening	16
3.5 Integratie	17
<b>4. Onderwijs</b>	<b>17</b>
<b>5. Veiligheid</b>	<b>19</b>
5.1 Preventie	19
5.2 Softdrugsbeleid	21
5.3 Handhaving	21
<b>6. Economie, arbeid en ondernemen</b>	<b>22</b>
<b>7. Verkeer en mobiliteit</b>	<b>24</b>
<b>8. Sport en bewegen</b>	<b>25</b>

<b>9. Kunst, cultuur en vrije tijd</b>	<b>26</b>
<b>10. Bestuur en inwoners</b>	<b>27</b>
10.1. De gemeente als dienstverlener	27
10.2. Inwoners centraal	28
10.3. Regionale samenwerking	30
10.4. Financiën	30

# Inleiding

Dit is het programma van D66 Almelo voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. Uitgangspunt voor het programma zijn de vijf richtingwijzers van D66:

- 1. Vertrouw op de eigen kracht van mensen.**
- 2. Denk en handel internationaal.**
- 3. Beloon prestatie en deel de welvaart.**
- 4. Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving.**
- 5. Koester de grondrechten en gedeelde waarden.**



Na jarenlang bezuinigen is het nu tijd om te investeren in Almelo en vooral in de inwoners. De komende jaren staat er veel op het spel. We hebben te maken met klimaatverandering, een gebrek aan betaalbare woningen en leerachterstanden als gevolg van de coronacrisis. Wij geloven dat we samen met de stad en de kracht en creativiteit van de mensen oplossingen kunnen vinden voor deze uitdagingen. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt. D66 laat daarbij iedereen vrij, maar niemand vallen. Wij kiezen voor een groene, duurzame stad met veel ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Een stad met betaalbare woningen voor starters en mensen met een modaal inkomen. Een stad waar altijd wat te doen is, met leuke cafés en restaurants, een divers cultureel aanbod en met een aantrekkelijke binnenstad met voldoende ruimte voor ondernemers om te ondernemen. Een stad met gelijke kansen in het onderwijs. Een veilige stad, waar geen ruimte is voor discriminatie en intimidatie. Een stad waar iedereen zichzelf kan zijn. Een stad ook waar mensen elkaar en de overheid weer vertrouwen. Dat betekent dat het Almelo'se gemeentebestuur professionals en de inwoners en ondernemers in Almelo moet vertrouwen. Meer vertrouwen betekent minder regels en vereenvoudiging van beleid en dat we lokale initiatieven zoveel mogelijk de ruimte geven. In dit programma leest u hoe wij hier de komende vier jaar aan willen werken.

**Jeroen Wiertz**  
Lijsttrekker D66 Almelo

# 1. Duurzaamheid, natuur en milieu

**Om te zorgen dat Almelo ook voor onze kinderen en kleinkinderen nog steeds een fijne en leefbare stad is, is het zaak nu te investeren in een duurzame kwaliteit van leven.** Een duurzame en harmonieuze samenleving, waarin ieder individu de vrijheid heeft om zijn of haar leven zelf in te richten, daar staat D66 Almelo voor. Dat geldt voor onze generatie, maar ook zeker voor de generaties na ons. Dat betekent een gezonde groene leefomgeving, met een goede afstemming in de beschikbare ruimte tussen natuur, landbouw en recreatie.

We hebben de afgelopen jaren de gevolgen van klimaatverandering al gezien. Almelo, Twente, Nederland, Europa en ieder afzonderlijk individu heeft daarom het Klimaatakkoord van Parijs als richtlijn na te leven. De luchtkwaliteit is de afgelopen jaren verbeterd, maar voldoet ook in Almelo niet altijd aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Voor een deel heeft de gemeente daar weinig invloed op, maar voor een deel ook wel, bijvoorbeeld wat het lokale wegverkeer en houtstook betreft.

De hele gemeente moet uiteindelijk klimaatneutraal worden, iedere wijk en ieder bedrijventerrein. De rol van de gemeente Almelo is hierin uiteraard faciliterend, maar ook richtinggevend. Daarin wordt ook veel van inwoners verwacht. Maatschappelijke initiatieven en partners zoals de stichtingen: Natuurhus, Almelo Parkstad en Bomenstad Almelo dienen maximaal de ruimte te krijgen om hun specifieke rol in de verduurzaming van Almelo te kunnen verwezenlijken. De gemeente stimuleert daarnaast particulieren en ondersteunt bedrijven om de beschikbare subsidiegelden van de provincie naar Almelo en Twente te kunnen halen.

## 1.1 Duurzaamheid

**Ons uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.** De duurzaamheidsagenda van de gemeente Almelo en haar bureaus in Twente moet als doel hebben om het klimaat te beschermen en alternatieven te ontwikkelen of te realiseren voor de eindige energiebronnen.

1. Ieder raadsbesluit, waar relevant, krijgt een duurzaamheids- en gezondheidsparagraaf. Streven naar op termijn 100% hernieuwbare energie, waarbij in de komende bestuursperiode minimaal 20% hernieuwbare energie wordt bereikt.
2. Een snellere verduurzaming bij (grote) bedrijven. Nieuwe grote bedrijfsdaken, zoals op het XL-businesspark, moeten wat D66 betreft verplicht worden uitgerust met zonnepanelen.
3. Geen megastallen in het buitengebied.
4. Het gebruik van de fiets en elektrische vervoersmiddelen stimuleren. We zorgen dat mensen hun elektrische auto in de hele stad makkelijk kunnen laden, zowel met private als met publieke laadpalen.

5. We ondersteunen pilots voor het ontwikkelen van circulaire landbouw, met aandacht voor verhoging van de bodemvruchtbaarheid, natuur-inclusieve landbouw en technische innovaties.
6. Parkeerplaatsen zijn waterdoorlatend en zo groen mogelijk wanneer ze (op-)nieuw aangelegd worden.
7. Almelo werkt aan een goede luchtkwaliteit. Almelo sluit zich daarom aan bij het Schone Lucht Akkoord. Wanneer wijken van het aardgas af gaan, moeten alleen gezonde alternatieven voor verwarming als optie worden geboden. We vermijden daarbij houtstook. We geven voorlichting over de gezondheidsrisico's van houtstook, gecombineerd met een oproep om niet te stoken.
8. Wij ontwikkelen langetermijnbeleid zodat we uitkomen bij 0% afvalstromen, door duurzame inkoop en uitsluitend Cradle2Cradle producten toe te passen.
9. We behouden de Almelo'se aandelen in afvalverwerker Twence.
10. Almelo stimuleert inwoners om energiecoöperaties op te richten. Op die manier blijven de financiële opbrengsten van de energietransitie binnen Almelo.
11. Alle stadsverlichting (straten, parken, pleinen) verder omvormen naar zo duurzaam mogelijke verlichtingssystemen. Laag energieverbruik, met het veilige en voorgeschreven aantal lux per lichtbron, en alleen verlichting wanneer en waar nodig.
12. Zo snel mogelijk asbest van alle daken verwijderen.
13. Almelo voert de JA/JA-sticker in. Alleen mensen met een Ja/Ja-sticker ontvangen dan reclamedrukwerk.

## 1.2 Natuur en milieu

**D66 wil meer groen in Almelo. Iedereen wil graag wandelen, sporten, fietsen of picknicken in het groen. Hoe heerlijk dat is, hebben we tijdens de Corona-crisis allemaal extra goed ervaren. Verder moet de kwaliteit van de openbare ruimte in Almelo naar een hoger niveau.** Almelo is één van de groenste en meest waterrijke steden van Oost-Nederland. Hier moeten we zuinig en trots op zijn. De nabijheid van zowel groen als water maken een stad prettiger en gezonder om in te wonen en te leven. Een laag kwaliteitsniveau van de openbare ruimte geeft structureel ontevreden inwoners, het zorgt voor verpaupering en leidt in de toekomst tot hoge kosten voor renovatie. Bovendien verlaagt het de leefbaarheid, de kwaliteit van de buurt, de waarde van woningen, enzovoorts. De laatste decennia is de biodiversiteit snel afgenomen: veel planten- en diersoorten zijn verdwenen.

1. De kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte moet beter. De gemeente voert het integrale beheer openbare ruimte (IBOR) ten minste op CROW niveau B uit.
2. We omarmen en faciliteren organisaties die het groen in de gemeente op een hoger plan willen brengen.
3. De groene openbare ruimte ecologisch inrichten en beheren. Grotendeels te bereiken door eenvoudige herinrichting en door aanpassing van het beheer.
4. Meer bomen, bloemen en planten in de openbare ruimte op schoolpleinen en in tuinen. De gemeente stimuleert inwoners en bedrijven om tegels te verwijderen en groene gevels aan te leggen.
5. Het fenomeen 'Tijdelijke Natuur' toepassen op alle lang braakliggende terreinen waar geen ander tijdelijk gebruik is. Particuliere grondeigenaren worden hiertoe aangespoord.
6. Kortgrasvelden en wegbermen waar mogelijk teruggeven aan de natuur, door bijvoorbeeld ecologisch kruidenbeheer, begrazing of bijenhouderij. Rekening houdend met verkeersveiligheid: het zicht bij kruispunten moet goed blijven.
7. We ondersteunen Stichting Natuurhus bij de voorlichting over natuur en milieu en bij de activiteiten in het Doepark.

## 1.3 Energietransitie

**De gemeente staat naast inwoners bij de energietransitie.** We zorgen voor extra mensen en middelen in het programma 'Duurzaamheid' bij de gemeente, zodat we inwoners en bedrijven gericht kunnen helpen bij verduurzaming. D66 Almelo wil hiermee bereiken dat juist ook mensen met een laag inkomen of kleine bedrijven kunnen profiteren van bijvoorbeeld energiebesparing of zonnepanelen. De gemeente gaat eerst met bewoners in gesprek, en ze maakt vervolgens samen met hen plannen die aansluiten bij hun wensen en behoeften. D66 wil bij grootschalige energieopwek een zorgvuldige afweging tussen doel, opbrengst en landschappelijke inpassing.

1. We plaatsen zoveel mogelijk zonnepanelen op daken. Als er zonnepanelenvelden worden geplaatst, dan gaat de opbrengst daarvan naar de Almelse inwoners en niet naar grote investeerders.  
Wij willen dat de gemeente zich inspant om partijen (initiatiefnemers, netbeheerders en Autoriteit Consument en Markt) bij elkaar te brengen om lokale netwerken (Gesloten Distributiesysteem) op te kunnen zetten rondom onze bedrijventerreinen (bijvoorbeeld XL Businesspark). De netbeheerder wijst nu initiatieven af omdat het net dit niet aan kan.



2. Het D66-standpunt is, dat aanleg van zonneparken wordt gerealiseerd ook wanneer dit minder rendabel is. Deze worden toegestaan wanneer zonneparken passen binnen de onderlinge afspraken en het landschap. Dubbel grondgebruik door zonneparken verdient de voorkeur. Voorbeelden van dubbel grondgebruik zijn zonnecarports op parkeerterreinen en zacht fruit onder (speciale) zonnepanelen. Denk hier ook aan het voorbeeld: "Gemeente zoekt dak" (Losser).
3. Een meer proactieve houding van de gemeente bij lokale en regionale initiatieven voor duurzame opwek is nodig. Bijvoorbeeld in de opdrachtgevende rol (bij de prestatieafspraken) richting woningcorporaties om huurders de mogelijkheid te geven zonnepanelen te laten huren. Ook kunnen wij inwoners financieel stimuleren bij het aanleggen van zonnepanelen, bijvoorbeeld door geen leges te heffen. Ook zou de gemeente meer in moeten zetten op meer slimme laadpalen in de openbare ruimte, en waar mogelijk op het eigen erf.

4. D66 is van mening dat Almelo, Aadorp en Bornerbroek een eigen energiecoöperatie moeten hebben. Opbrengsten van duurzame energie moeten binnen de eigen gemeenschap blijven. De gemeente moet deze lokale initiatieven ondersteunen, door samen met de netbeheerder te zorgen voor de aansluiting op het elektriciteitsnet. D66 vindt de rol van inwoners/vrijwilligers uit de eigen gemeenschap essentieel, zoals wooncoaches over energiebesparing (E-teams). Dus door en voor inwoners uit de eigen omgeving. De gemeente betaalt dit gratis advies. Ook stelt de gemeente een duurzaam wijk-/dorpsbudget ter beschikking voor groene initiatieven in de buitenruimte.
5. Projecten voor grootschalige aanleg zijn van, voor en (liefst) door de inwoners en de gemeente maakt dit financieel mogelijk via een fonds. Het doel is meer draagvlak te krijgen voor de grootschalige aanleg. Het klimaatakkoord gaat uit van 50% financiële participatie. D66 gaat uit van 66% financiële participatie door inwoners.
6. Wij streven naar aardgasvrije wijken van, voor en door inwoners. De mogelijkheden van groengas moeten een belangrijk onderdeel worden bij het aardgasvrij maken van (nieuwe) wijken. Groengas niet gebruiken voor Warmte-Kracht Koppeling, maar invoeden in het aardgasnet ontlast het elektriciteitsnet en vermindert de CO-2 uitstoot. Groengas is met name van belang voor woningen waar een hybride verwarmingsketel de beste oplossing is. Nieuwbouw van woningen en bedrijven wordt aardgasvrij aangelegd. Voorbeeld: Gebruik van biogas van boer naar bedrijf gebeurt bij Stichting IJskoud.
7. D66 streeft naar een professioneel en benaderbaar gemeentelijk energieloket waar inwoners met al hun vragen over duurzaamheid terecht kunnen. De gemeente organiseert samen met haar inwoners collectieve inkoop zodat er samen met inwoners tegen gunstiger prijzen materiaal kan worden ingekocht.
8. Wij maken ons sterk voor innovatie en willen ruimte creëren voor initiatieven.
9. D66 wil het gebruik en het inzetten van waterstof stimuleren.
10. De energietransitie begint met besparen en isoleren. D66 Almelo wil dat de gemeente inwoners helpt hierbij, ook in buurten waar mensen niet de financiële ruimte hebben om te isoleren.

## 2. Ruimte om te wonen, werken en leven

**D66 Almelo wil dat iedereen ruimte heeft om te wonen, werken en leven. Op de woningmarkt hebben starters, mensen met een middeninkomen en eenverdieners nu te weinig kansen. D66 wil daarom de komende jaren meer betaalbare huizen bouwen en de doorstroming op de woningmarkt vergroten. We willen daarbij duurzaam bouwen en we willen dat er ruimte is voor natuur en milieu, want een prettig leefklimaat is ook gezond en groen.**

D66 Almelo vindt dat iedereen recht heeft op een woning en een veilige en gezonde leefomgeving. We hebben vertrouwen in de creativiteit en vindingrijkheid van professionals en inwoners en daarom is het wat ons betreft niet bedoeling dat welstandstoezicht plannen van inwoners en ondernemers om onduidelijke redenen afkeurt. We willen dat ondernemers en bewoners ruimte krijgen om invloed te hebben op de keuzes die we maken. We helpen dan ook organisaties als de COSBO om hun plannen voor woningen voor ouderen uit te voeren.

1. Meer betaalbare huurwoningen en koopwoningen tot 300.000 euro bouwen, ook in Aadorp en Bornerbroek.
2. Wij kiezen ervoor langdurig leegstaande gebouwen versneld te laten ombouwen naar woonruimten. Dit is kostbare ruimte en kan mooie appartementen opleveren op beeldbepalende plekken.
3. Tijdelijke woonruimtes aanbieden om mensen in een moeilijke situatie een goed dak te bieden. Deze ruimten krijgen wel voorwaarden en beperkingen zoals een maximale huurperiode.
4. De gemeente moet zich inspannen om meer variatie te krijgen in soorten woningen in de wijken. Daarnaast moet zij ruimte kunnen bieden aan alternatieve woonvormen zoals Tiny houses, knarrehoven en knoopen.
5. Almelo moet starters een helpende hand bieden bij woonprojecten waar de gemeente grote invloed op heeft.
6. Bij de ontwikkeling van nieuwe plannen wordt gekeken naar alle aspecten, dus niet alleen naar esthetiek, maar ook naar veiligheid, onderhoud, groen, openbare ruimte en duurzaamheid.
7. Architectuurwerkzaamheden besteden we meer uit, zodat niet jarenlang eenzelfde architect bepaalt hoe een stad er uit gaat zien. Voor kleine herinrichtingsplannen en renovatiewerk behoudt de gemeente een klein team van eigen deskundigen beschikbaar, die in gesprek blijft met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

## 2.1. Binnenstad

**D66 wil blijven investeren in de binnenstad.** De vernieuwing van de binnenstad is begonnen, maar er is nog genoeg werk aan de winkel. De leegstand in de binnenstad is nog steeds hoog en er zijn nog veel panden met te grote vloeroppervlakten, met een bijbehorende hoge huurprijs. Vaak worden bijvoorbeeld bovenverdiepingen van panden meeverhuurd met de onderliggende winkelruimte, waardoor de totale huurprijs veel hoger uitvalt. Dit is een belemmering voor (met name) startende ondernemers en woningzoekenden. De oplossing is dan ook om startende winkeliers de kans te geven.

Bezoekers van buiten Almelo aan de binnenstad zijn vaak tevreden over de gastvrijheid, dat kunnen we nog meer benadrukken. De oprichting van een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) voor de binnenstad is een goed idee, maar dan moet wel duidelijk zijn wat het doel van de BIZ is en moet er voldoende steun zijn onder de ondernemers..

1. Ieder nieuw plan voor de binnenstad moet gericht zijn op het verbeteren van de leefbaarheid, voor bezoekers en inwoners en moet duurzaam en klimaatbestendig zijn. Er is aandacht voor geconcentreerd winkelen in het kerngebied, maar ook recreëren of wonen aan de randen van de binnenstad.
2. Winkelruimtes kleiner maken en wonen boven winkels stimuleren.
3. Wij willen dat bij langdurige winkelleegstand de bestemming van het pand gewijzigd kan worden, denk bijvoorbeeld aan (dag-)horeca, wonen of kantoorruimte.
4. Meer bomen en planten in de binnenstad. Dat zorgt voor een aantrekkelijke omgeving en zorgt in de zomer voor verkoeling.
5. Wij willen meer fietsstallingen in of rond de binnenstad.
6. De straten in het centrum zijn vooral voor de fietser en de voetganger. De Grotestraat Noord moet autovrij blijven.
7. Er moet meer geld komen voor verbetering van oude gevels.
8. De gemeente omarmt initiatieven uit de samenleving om de binnenstad aantrekkelijk, leefbaar en dynamisch te maken, zoals 'Bomenstad Almelo' of 'Start je Winkel in Almelo'.
9. Wij willen meer openbare toiletten in de (binnen-)stad.
10. We richten de binnenstad beter in voor mensen met een beperking.
11. Wij willen een betere samenwerking met bijvoorbeeld Preston Palace, zodat gasten van Preston Palace ook naar de binnenstad komen.
12. We zorgen voor een betere bescherming van monumenten en erfgoed, bijvoorbeeld door meer monumenten aan te wijzen zoals de unieke wandschildering in het Hofkeshuis. We stellen ten minste een ambtenaar aan die zich volledig met de

bescherming van het erfgoed bezig houdt.

13. De oude steegjes rond de Grotestraat gaan we opknappen. Deze zijn nu donker en slecht onderhouden. Daarmee maken we ook de doorgang naar onder andere het Kolkje aantrekkelijker.

## 2.2. Wijken en dorpen

### **D66 Almelo wil dat wijken en dorpen meer zeggenschap krijgen in de besluitvorming.**

Voor bewoners is het belangrijk dat ze weten tot welk deel van de stad ze behoren, zodat ze er ook verantwoordelijkheid voor kunnen nemen. Bovendien kan op deze manier ook gekeken worden naar de nut en noodzaak van wijkcentra. Iedere wijk en de dorpen Bornerbroek en Aadorp heeft één wijkcentrum of dorpshuis nodig met een duidelijk maatschappelijke ontmoetingsfunctie. Het wijkcentrum is de spil van iedere wijk. Hier ontmoeten bewoners elkaar, worden kinderen na school opgevangen en leggen ouderen een kaartje of spelen biljart en is het wijkbestuur aanspreekbaar.

1. Alle wijken en de dorpen Aadorp en Bornerbroek krijgen een eigen vertegenwoordiging die meebeslist over belangrijke zaken die de wijk aangaan, met een door de gemeenteraad vastgesteld wijk-/dorpsbudget.
2. In elke wijk en in de dorpen Aadorp en Bornerbroek voldoende voorzieningen die goed bereikbaar zijn, zoals scholen en winkels.
3. In iedere wijk is een wijkcentrum met een brede maatschappelijke functie. Een wijkcentrum hoeft niet een speciaal daarvoor ingericht gebouw te zijn, maar kan bijvoorbeeld ook gehuisvest zijn bij een vereniging in de wijk.

## 3. Zorg en welzijn

### **D66 Almelo wil inwoners en professionals actief betrekken bij de inrichting van zorg en welzijn.**

D66 Almelo zet in op gelijke kansen om mee te doen in de samenleving, op basis van ieders talenten en mogelijkheden, zowel economisch als sociaal. We stimuleren zelfredzaamheid en samenwerking van bewoners onderling. D66 Almelo streeft naar een inclusieve samenleving, met oog voor alle generaties en groepen. Sport en beweging en gezond eten zijn erg belangrijk voor een goede gezondheid.

Voor D66 staat het vertrouwen op de eigen kracht van mensen centraal. Daarom investeren we in preventie en versterken we de eigen regie van inwoners. Mensen zijn zoveel mogelijk betrokken bij hun eigen ondersteuningsplan en hebben bij voorkeur één aanspreekpunt. Mensen hebben vaak goede ideeën over hoe hun ondersteuning en zorg in te richten. We bieden ondersteuning dichtbij de eigen dagelijkse leefomgeving van onze bewoners.

D66 vertrouwt op de kracht van inwoners en professionals. Inwoners die gebruik maken van zorg en ondersteuning zijn verenigd in de adviesraad sociaal domein. Deze adviesraad krijgt wat D66 betreft een grotere invloed op het beleid.

### 3.1 Goede en bereikbare zorg

**D66 Almelo wil zorg en ondersteuning verbeteren door te innoveren. Instanties zijn niet alleen toegankelijk voor vragen of eventuele klachten, maar ook voor ideeën, initiatieven en het aanbieden van hulp.** D66 Almelo gaat uit van een brede benadering van gezondheid, waarbij actief zijn een belangrijke schakel is in ieders gezondheid. We zetten daarom in op een goede voorlichting en preventie en een goede toegang tot de zorg. Dat vraagt om effectief beleid van de gemeente op het gebied van zorg en ondersteuning. D66 Almelo wil telkens de beste en meest gewenste oplossing vinden voor onze inwoners. Dat vraagt om slimme verbindingen, tussen bijvoorbeeld zorg en onderwijs. Voor mensen die het dagelijks functioneren niet kunnen organiseren, dragen we als maatschappij een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

1. Wij gaan uit van de zorgvraag en niet het aanbod.
2. Er komt een samenhangend beleid en integrale uitvoering voor jeugdzorg, onderwijs, WMO en participatie. Een hulpvraag wordt dus altijd vanuit meerdere perspectieven benaderd.
3. D66 wil ruimte geven aan innovatieve (zorg/hulp)aanbieders en voldoende mogelijkheden creëren voor kleine zorgaanbieders.
4. We gaan werken aan minder bureaucratie in de zorg, zodat sociale wijkteams, aanbieders van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuners beter hun werk kunnen doen.
5. Om de capaciteit van de bedden in de GGZ zo optimaal mogelijk te gebruiken, moet er een beddenbeschikbaarheidssysteem worden ontwikkeld waarbij inzichtelijk wordt gemaakt waar opnamecapaciteit is. Laten wij in Twente hier het voortouw in nemen.

6. Goede mantelzorgondersteuning zoals cursussen, respijtzorg en een blijk van waardering, omdat wij geloven dat mantelzorg voor de zorgbehoevende ontzettend waardevol is en veelal comfortabeler.
7. Aandacht voor psychische aandoeningen op de werkvloer is onverminderd nodig. De gemeente en partners gaan hun eigen beleid onderzoeken en verbeteren.
8. Transparante driemaandelijke financiële rapportage aan de gemeenteraad binnen zorg en welzijn, zodat goede sturing mogelijk is.
9. Een goede klachtenregeling voor zorg en welzijn, door bijvoorbeeld een ombudsman, eventueel samen met andere gemeenten.

## 3.2 Gezondheid

### **D66 Almelo zet in op bewezen, effectieve preventie. We gaan 'van nazorg naar voorzorg', door de aandacht te verschuiven van het oplossen naar het voorkomen van problemen.**

D66 wil dat iedereen de kans heeft om lang en gezond te leven. Daarom vinden we het belangrijk om te investeren in preventie. Dit vraagt een brede verantwoordelijkheid van alle maatschappelijke (vrijwilligers-) organisaties.

1. De gemeente brengt partijen samen die werken aan een betere volksgezondheid actief bij elkaar brengt en ondersteunt. Gemeente, werkgevers, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, onderwijs, sportorganisaties en de zorgverzekeraar werken samen in een integrale gezondheidsaanpak voor wijkbewoners.
2. Wij investeren in sport en bewegen zodat alle Almeloërs aan de beweegnorm voldoen. We willen dat iedereen, jong en oud, de kans krijgt te werken aan zijn gezondheid en zijn sociale contacten.
3. Er komen betere afspraken met de GGD. De voorlichting over ongezond en risicovol gedrag gaan we samen verbeteren. Het gaat dan bijvoorbeeld om overgewicht, seksualiteit, ongewenste zwangerschap, en verslavingen.
4. We bestrijden eenzaamheid, bijvoorbeeld door middel van activiteiten in de buurtcentra. Verder bieden we ouderen de mogelijkheid om bij elkaar te wonen.

## 3.3 Jeugdhulp

**Waar nodig biedt de gemeente zorg en ondersteuning dichtbij, waarbij het hele gezin en netwerk van het kind actief een rol krijgt.** Door problemen vroeg te signaleren kunnen we grotere problemen voorkomen. Alle kinderen verdienen het om gezond en veilig op te groeien en hun talenten te ontwikkelen.

1. We zorgen voor een goede samenwerking tussen gemeente, hulpverleners, kinderopvang, peuterspeelzalen, basisscholen en voortgezet onderwijs om zo problemen vroeg te signaleren.
2. Door tijdige signalering, gemeenschappelijke inzet op preventie en effectieve gezinshulp moeten uithuisplaatsingen zo veel mogelijk voorkomen worden.
3. Dat hulp integraal is georganiseerd, daarom stuurt de gemeente op directe verwijzing naar de juiste gespecialiseerde hulp in de gemeente of regio. Scholen worden hier, zoveel als mogelijk en wenselijk is, bij betrokken.
4. We gaan werken aan minder bureaucratie in de zorg, zodat sociale wijkteams, aanbieders van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuners beter hun werk kunnen doen.
5. We leveren maatwerk voor jongeren die ook na hun 18e jeugdhulp nodig hebben.

### 3.4 Armoedebestrijding en (schuld-) hulpverlening

**D66 Almelo wil dat iedereen mee kan doen.** De gemeente moet onze inwoners ondersteunen bij het vinden van de juiste oplossing voor hun problemen. Het armoedebeleid moet als belangrijkste doel hebben om de oorzaken van armoede aan te pakken. We vinden het bovendien belangrijk oog te hebben voor verborgen armoede, bijvoorbeeld onder ZZP'ers. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met armoede verdienen extra aandacht.

1. Wij willen dat mensen met een bijstandsuitkering de kans krijgen om een opleiding te volgen of een onderneming op te zetten, zonder dat dit direct invloed heeft op de hoogte van de uitkering.
2. De verschillende initiatieven en mogelijkheden die er zijn op het gebied van armoedebestrijding in Almelo beter inzichtelijk maken en waar mogelijk bundelen, zodat mensen die het nodig hebben beter hun weg weten te vinden bijvoorbeeld op de gemeentelijke website.
3. Wij willen dat langdurig werklozen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief worden begeleid bij het vinden van een zinvolle dagbesteding, een stage, een (vrijwilligers)baan of een opleiding. Onderwijs staat hier, zeker waar het gaat om jeugdwerkloosheid, centraal.
4. Snelle hulp bij schuldenproblematiek, zodat verslechtering van de situatie wordt voorkomen. Hierbij is herkenning door de wijkteams van belang omdat veel mensen uit gêne zichzelf niet melden met schulden.
5. Meer experimenteeruimte om mensen met schulden sneller te helpen.
6. Dat kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen dezelfde ontwikkelkansen krijgen als andere kinderen. Hier denken wij bijvoorbeeld aan een gratis internetaansluiting voor mensen met een te laag inkomen om dit zelf te betalen. Toegang tot internet is inmiddels een eerste levensbehoefte.



## 3.5 Integratie

**D66 Almelo heeft een lokale samenleving voor ogen waarin iedereen, ongeacht afkomst, een gelijke kans krijgt om mee te doen in die samenleving.** Het Almeloëse textielverleden heeft gezorgd voor een zeer divers inwonersbestand, met mensen van verschillende achtergronden en nationaliteiten. Op dit moment is er in de gemeente Almelo nog geen concreet integratiebeleid dat leidt tot meer participatie van mensen met een migratieachtergrond. Dit moet veranderen.

1. Extra aandacht voor Nederlands taalonderwijs aan (ouders van) minderheden en nieuwkomers. Het spreken en begrijpen van de taal is de sleutel tot ware participatie. D66 vindt het daarom jammer dat een initiatief als Talenta is verdwenen.
2. D66 wil dat we zorgen dat mensen de best mogelijke start in Almelo krijgen, door samen met iedere nieuwkomer een passend plan voor haar of zijn inburgering te maken.
3. Nieuwkomers krijgen medezeggenschap over lokaal beleid en uitvoering van de inburgeringswet in gemeenten, zoals dat ook gebruikelijk is bij bijvoorbeeld de doelgroep van de Participatiewet. Zo kunnen nieuwkomers volwaardig meepraten over beleid dat hen aangaat en doen zij ervaring op met medezeggenschap.
4. Nieuwkomers die het hoogste taalniveau niet halen, krijgen meer aandacht. We sturen daarbij zoveel mogelijk op het zelfstandig kunnen leven, en het leren van de taal.

## 4. Onderwijs

**In Almelo kan je een leven lang leren. D66 zet zich in voor het beste onderwijs met eerlijke kansen voor iedereen, ook in onze gemeente.** Mensen zijn vrij om keuzes te maken en hun leven zo in te richten als ze zelf willen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is gelijke kansen voor iedereen. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling. We willen dat iedereen kansen krijgt voor zijn toekomst, ongeacht zijn afkomst. Onderwijs is bovendien heel belangrijk voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden en voor het bevorderen van verbinding en dialoog. Dat begint dicht bij huis, op de basisschool en op het voortgezet onderwijs. Daar wordt de basis gelegd.

1. Almelo komt met een onderwijsvisie die is gericht op een leven lang leren, samen met bedrijfsleven, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en ROC.
2. Wij willen dat elke Almeloër van school komt met een startkwalificatie (minimaal mbo niveau 2). We houden een strakke verzuimregistratie bij, signaleren uitval

tijdig en gaan spijbelen tegen.

3. Het aanbod en niveau van beroepsopleidingen op het ROC en Zone.college beter aan laten sluiten op de vraag van de werkgelegenheid in Almelo.
4. We blijven Almelo profileren als mbo-stad, door opleidingen aan te trekken die in de regio nog niet beschikbaar zijn.
5. We gaan laaggeletterdheid tegen, onder andere via de bibliotheek.
6. We helpen mensen om digitaal vaardig te zijn en blijven. Daarbij maken we mensen weerbaar tegen cybercriminaliteit, zoals sexting bij jongeren en phishing.
7. De vrijwillige ouderbijdrage blijft helaas een probleem voor veel ouders en onderwijsinstellingen. De gemeente gaat er actiever op toezien dat het karakter van de vrijwillige bijdrage gewaarborgd is en dat de bijdrage nooit een reden voor uitsluiting van kinderen mag zijn.
8. Er moeten voldoende stage- en leerwerkplaatsen voor jongeren komen. De gemeente speelt daarbij een bemiddelende rol tussen bedrijven en scholen. De gemeente creëert zelf meer stageplaatsen voor alle onderwijsniveaus.
9. Elke (basis-)school heeft een conciërge.
10. Meer aandacht voor techniek op scholen, omdat dit een kansrijke sector is en omdat Twente een technische regio is.
11. We willen gezonde en duurzame mogelijkheden voor ontbijt en lunch op iedere school en een gezonde schoolkantine stimuleren.
12. Alle schoolgebouwen moeten duurzame gebouwen zijn en de schoolpleinen groene schoolpleinen. Schoolpleinen worden educatieve en inspirerende buitenruimten door zoveel mogelijk te onttegenen en vergroenen.
13. We willen meer aandacht voor de Duitse taal op scholen, te beginnen bij het basisonderwijs.
14. De school als optimale leeromgeving door klimaatbeheersing van de schoollokalen te verbeteren (project frisse scholen).
15. We willen veilige verkeersroutes naar scholen zodat kinderen zelfstandig naar school kunnen komen.
16. Sport speelt een belangrijke rol in het onderwijs. (Zie ook hoofdstuk 11)
17. We willen een actief anti-pestbeleid op iedere Almelse school. D66 wil dat elke basis- en middelbare school in Almelo een 'vreedzame school' wordt. Dit concept is gebaseerd op het idee dat kinderen en jongeren leren om samen te werken, beslissingen te nemen en conflicten op te lossen.

## 5. Veiligheid

**Veiligheid in de stad is een voorwaarde voor vrijheid.** Iedereen moet in veiligheid kunnen leven en opgroeien. D66 Almelo wil dat mensen zich vrij kunnen bewegen en in vrijheid keuzes kunnen maken over hoe zij hun leven vormgeven. Vanzelfsprekend ligt hier een taak voor de gemeente. D66 vindt het belangrijk de gevoelens van onrust serieus te nemen en ons tegelijkertijd bij het maken van veiligheidsbeleid niet te laten leiden door angst. Daarom kiezen we voor effectieve maatregelen in plaats van schijnveiligheid. We kiezen op de eerste plaats voor het voorkomen van criminaliteit, ook door de diepere oorzaken van criminaliteit en overlast te bestrijden.

Veiligheid gaat ook over je veilig voelen in je dagelijks leven. Helaas zijn racisme en discriminatie redenen waardoor mensen zich in Almelo niet veilig voelen. Elke vorm van uitsluiting, waaronder racisme en discriminatie, ondermijnt het gevoel van veiligheid. Wij willen allemaal veilig over straat kunnen. Je afkomst, geaardheid of geslacht mag hier geen enkele invloed op hebben. Helaas merken we dat vrouwen zich nog niet altijd veilig voelen op straat en er wordt nog te vaak melding gemaakt van discriminatie.

Almelo heeft met een goed horeca-aanbod op onder andere het Amaliaplein weer fijne plekken met regionale aantrekkingskracht om de vrije tijd te besteden en andere mensen te ontmoeten. Een plezierige uitgaanservaring valt of staat met een veilig gevoel. Mensen moeten in het weekend onbezorgd een feestje kunnen vieren, zonder dat hun avond verstoord wordt door opstootjes, diefstal of excessief drugs- of drankgebruik.

### 5.1 Preventie

**Preventie, oftewel: het voorkomen van criminaliteit en radicalisering, is voor D66 het uitgangspunt om veiligheid te verbeteren.** Dit begint al vroeg, bijvoorbeeld door te investeren in onderwijs en voorkomen dat jongeren zonder diploma de school verlaten. Op die manier kunnen we de oorzaken van criminaliteit en radicalisering voor een deel wegnemen. Preventie betekent ook dat we inwoners ondersteunen en mobiliseren om weerbaar te zijn tegen vormen van criminaliteit en overlast. Daarnaast wil D66 prostitutie en de handel in softdrugs decriminaliseren.

De politie is een organisatie van, voor en door inwoners. De politie moet kunnen inspelen op lokale problemen en daarom moet de politie goed op de hoogte zijn van wat er gebeurt in de gemeente of in een bepaalde buurt. De wijkagent speelt hierin een cruciale rol.

1. Wij willen een gemeente met schone straten, zonder kapot straatmeubilair en met werkende straatlantaarns. Hierdoor is er bewezen minder criminaliteit en overlast.
2. Wijkagenten moeten aanwezig zijn in buurten en samenwerken met sociale wijkteams. De agenten zijn bovendien op een laagdrempelige wijze aanspreekbaar.

3. We stimuleren goede samenwerking en korte lijnen tussen horecaondernemers en handhavings- en hulpdiensten.
4. Alleen tijdelijk en doelgericht camera's plaatsen in uitgaansgebieden, zoals het Amaliaplein, met maximale waarborging van de privacy. Deze maatregel dient periodiek geëvalueerd te worden op effectiviteit.
5. Intimidatie op straat willen we tegengaan. Almelo maakt bijvoorbeeld gebruik van een meldingsapp.
6. We moeten investeren in (kwetsbare) buurten.
7. Een betere verlichting in bijvoorbeeld het Schelfhorstpark en open plekken is noodzakelijk. Dit verhoogt het veiligheidsgevoel.
8. Wij willen een goede samenwerking tussen gemeentelijke diensten, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen en de politie. Dit komt de veiligheid van de leefomgeving ten goede.
9. Dat digitale veiligheid wordt een speerpunt voor de gemeente Almelo. D66 Almelo wil dat de gemeente op de eerste plaats het goede voorbeeld geeft door haar eigen interne digitale veiligheid goed op orde te hebben. Dit vraagt onder andere dat het niveau van informatiebeveiliging en gegevensbescherming op orde is en dat IT-systemen bestand zijn tegen hacks. Om dit te garanderen moeten ambtenaren die voor de gemeente werken zelf over voldoende kennis beschikken. Verder laat de gemeente met regelmaat controles uitvoeren, bijvoorbeeld via ethische hackers.
10. De gemeente zorgt ervoor dat er een aanspreekpunt is voor LHBTI's bij de politie, bijvoorbeeld een Roze in Blauw-team (teams die zich binnen én buiten de politie inzetten voor LHBTI's). De gemeente geeft bekendheid aan dit aanspreekpunt.
11. De gemeente Almelo voert een inclusief beleid met aandacht voor LHBTI's. De gemeente Almelo wordt een regenbooggemeente.
12. Voor D66 Almelo is het onacceptabel wanneer de politie of andere overheidsinstellingen etnisch profileren.
13. Wij willen alleen inzet van preventief fouilleren en (preventief) cameratoezicht mits hieraan strikte voorwaarden verbonden zijn. De gemeenteraad moet altijd worden geraadpleegd voor inzet van deze instrumenten.

## 5.2 Softdrugsbeleid

**D66 is voorstander van een liberaal drugsbeleid. De teelt van wiet mag geen inkomstenbron zijn voor criminelen.** Wij vinden dat het een eigen verantwoordelijkheid is van mensen om te kiezen of zij wel of geen drugs gebruiken, zeker wanneer het om drugs gaat die bij verantwoord gebruik geen schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid. Wel zijn ons wel bewust van de negatieve kanten van drugs, de risico's voor de gezondheid en de criminele wereld die schuilgaat achter de drugshandel. Daarom is goede voorlichting over drugs, inclusief alcohol, wat D66 betreft erg belangrijk.

1. Criminaliteit en overlast kunnen we verminderen door de productie van softdrugs uit de illegaliteit te halen en houden. Wanneer softdrugs geproduceerd worden onder staatstoezicht, kunnen deze legale drugs verhandeld worden en alle andere productie en handel doelmatig worden aangepakt.
2. Almelo werkt intensief samen met de Twentse buurgemeenten en Duitse grensgemeenten in de aanpak van drugsoverlast.
3. Het gebruik van lachgas is in Almelo verboden, maar het gebruik binnenshuis of tijdens het uitgaan houden we daarmee niet tegen. Daarom wil D66 een veel betere informatievoorziening over lachgas en andere drugs en de mogelijke gezondheidsrisico's daarvan.

## 5.3 Handhaving

**Handhaving kan plaatsvinden door de politie, maar ook door BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren) in dienst van de gemeente.** De preventieve aanpak kan niet altijd voorkomen dat het misgaat. In die gevallen komt handhaving in beeld. Dit vraagt om een heldere afbakening van verantwoordelijkheden en goede samenwerking. De vorming van de nationale politie is een goede ontwikkeling, maar een belangrijk aandachtspunt voor D66 Almelo is dat er voldoende aandacht blijft voor lokale veiligheidsvraagstukken.

1. Bij veiligheidsmaatregelen moet altijd rekening worden gehouden met de invloed die deze maatregelen hebben op de privacy van inwoners.
2. Het driehoeksoverleg – het overleg waarin burgemeester, OM en politie spreken over veiligheidsonderwerpen – maakt afspraken over de inzet op Almelse prioriteiten. De gemeenteraad moet daarbij inspraak krijgen in de te maken afspraken.
3. Alle aangiftes worden opgenomen en in behandeling genomen. Daarbij moeten inwoners voldoende terugkoppeling krijgen. Een simpel telefoontje is meestal al voldoende. Dat de politie een afspiegeling is van de (lokale) samenleving.
4. De politie moet goed zichtbaar zijn op straat.

5. De inzet van BOA's is altijd aanvullend aan die van de politie. D66 wil voorkomen dat de burgemeester uit capaciteitsgebrek politietaken overhevelt naar BOA's.

## 6. Economie, arbeid en ondernemen

**De gemeente Almelo dient zich op economisch gebied faciliterend op te stellen. Niet denken in 'nee, tenzij' maar in 'ja, mits'. Meedenken met ondernemers in de stad, zodat zij succesvol kunnen ondernemen, zonder te verzanden in bureaucratie.** D66 Almelo is een liberale partij. We vinden daarom dat de markt zoveel mogelijk zijn eigen ding moet kunnen doen. Daarbij leunt de overheid echter niet achterover. Want om een ondernemer te laten ondernemen, moet ook de overheid aan het werk. Regels moeten duidelijk zijn en waar mogelijk worden afgeschaft. Dit komt de werkgelegenheid en daarmee ook de leefbaarheid van Almelo ten goede. De oprichting van een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) voor de binnenstad is een goed idee, maar dan moet wel duidelijk zijn wat het doel van de BIZ is.

1. Wij willen een faciliterende en meedenkende overheid, ook op economisch gebied. Alle ondernemers en instellingen krijgen een vast aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie.
2. Een optimaal vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemingen is noodzakelijk.
3. De precariobelasting moet worden afgeschaft. Deze belasting levert de gemeente weinig op.
4. De gemeente Almelo verhoogt de OZB jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage.
5. D66 Almelo streeft naar nauwe samenwerking tussen de 16 partners (14 gemeenten, waterschap en provincie) in de Regio Twente.
6. De focus ligt op het creëren van banen die passen bij het opleidingsniveau van de Almeloërs. Wij hebben speciale aandacht voor techniek.
7. De gemeente vervult een intermediaire rol tussen werkgevers en onderwijs om kansen voor jongeren én 50-plussers op werk te vergroten.
8. We sturen op een circulaire economie. Een grondstof leverancier blijft eigenaar en krijgt uiteindelijk alles na gebruik/levensduur 'schoon' retour.
9. We stimuleren de deeleconomie, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Een economie waarin het delen van bezittingen normaal is, gebruikt minder grondstoffen. We bevorderen bijvoorbeeld systemen voor deelfietsen en (elektrische) deelauto's.
10. Nieuwe ondernemers geven we een kans door hen gebruik te laten maken van leegstaande panden in gemeentelijk bezit. Denk bijvoorbeeld aan pop-up winkels

of tijdelijke horeca.

11. Voor wie werk geen haalbare optie is, helpt de gemeente om toch mee te kunnen doen in de samenleving, bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk.
12. We willen minder gemeentelijke bureaucratie voor ondernemers.
13. Verruiming van de winkeltijden om ondernemers de ruimte te geven alternatieve openingstijden te hanteren is ons streven. Waaronder ook ruimere openstelling op zondagen.
14. We bieden ondernemers de mogelijkheid om een speelhal te beginnen, mits de ondernemer een goed beleid heeft om gokverslavingen te voorkomen.
15. We willen een nieuwe ontwikkeling op het terrein van de Pookselten.

## 7. Verkeer en mobiliteit

**D66 Almelo is voor een goede balans tussen bereikbaarheid en leefbaarheid.** Hoe dichter de bebouwing in een stad wordt, hoe minder ruimte er op de wegen is. Tegelijkertijd zijn er veel verschillende verkeersstromen en verkeersdeelnemers binnen de bebouwde kom. Dit levert in steeds hogere mate gevaar op voor de meest kwetsbare weggebruikers. Aan onze gemeente de taak om de risico's voor deze groepen zo klein mogelijk te maken, zonder dat onze stad aan bereikbaarheid inlevert. Een goede bereikbaarheid van Twente, Almelo en de binnenstad is van essentieel belang. Dat betekent dat iedereen van buiten Almelo onze stad op alle mogelijke manieren goed moet kunnen bereiken, zo ook met de auto. Toch moeten we ervoor zorgen dat de Almeloër binnen de eigen stad de auto zoveel mogelijk laat staan en een alternatief kiest zoals de fiets of het openbaar vervoer.

1. D66 wil een goede bereikbaarheid van Almelo, ook voor andere manieren van vervoer dan de auto. Onder meer door een beter openbaar vervoer van en naar Bornerbroek en Aadorp. Wij willen dat het openbaar vervoer in Twente op elkaar aansluit en een echt regionaal netwerk wordt.
2. Wij willen meer wegen met een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Hanzelaan, een deel van de de Bornsestraat en de Haven Noordzijde en Zuidzijde. Op de singels en op wegen met een maximumsnelheid van 50 kilometer per uur zijn er gescheiden fietspaden.
3. D66 wil dat de gemeente een fietsvisie opstelt, waarin staat hoe de gemeente Almelo fietsen stimuleert en hoe de gemeente de bestaande fietspaden en het fietsnetwerk verbetert. Daarnaast gaan we de fietssnelweg F35 in overleg met de buurgemeenten afronden.
4. Het parkeerbeleid in de binnenstad wordt vereenvoudigd: betaald parkeren geldt binnen de parkeerring waar een schaarste is. Er moet meer ruimte gemaakt worden voor parkeerruimte aan de randen, met goede toevoer naar de binnenstad.
5. Er moeten in ieder geval in het weekend ook 's-nachts treinen vanuit Almelo naar Enschede, Zwolle en Deventer rijden.
6. Bedrijventerreinen moeten beter bereikbaar zijn met het openbaar vervoer en de fiets. Er komen meer en betere fietspaden naar en door de bedrijventerreinen.
7. D66 wil meer fietsenstallingen in en rond de binnenstad die goed verlicht zijn, het liefst met toezicht.
8. Wanneer de openbare ruimte (opnieuw) ingericht wordt, beginnen we bij het perspectief van langzaam verkeer: fietsers en voetgangers. Dit betekent ook een beter onderhoud van wegen, trottoirs en fietspaden, die 's avonds goed verlicht zijn.



9. Elektrisch rijden stimuleren we door voldoende slimme laadpalen voor elektrische voertuigen aan te plaatsen die voor iedereen beschikbaar zijn. Laadpalen en stallingen kunnen voorzien worden van zonnepanelen. Voertuigen van de gemeente zijn elektrisch.
10. Als er regionale of landelijke veranderingen in de dienstregeling of spoorlijnen komen, moeten de aangrenzende gemeenten samenwerken om ook alle randvoorzieningen direct goed te laten aansluiten, om zo de uitbreiding van het OV optimaal te benutten.

## 8. Sport en bewegen

**D66 wil sport en bewegen een belangrijkere plek geven in de samenleving.** D66 wil dat mensen zich kunnen ontwikkelen. Mensen ontwikkelen zich ook na school- of werktijd. Eén van de manieren waarop de gemeente daar een positieve bijdrage aan kan leveren is ervoor te zorgen dat iedereen kan sporten en bewegen. Sport en bewegen is niet alleen gezond: mensen met verschillende achtergronden en leeftijden ontmoeten elkaar op het sportveld en in het park. Sport en bewegen voorkomt tweedeling; het brengt mensen samen én zorgt voor gelijke (ontwikkel)kansen.

Uitgangspunt van D66 Almelo is dat altijd gestreefd wordt naar zelfredzaamheid van verenigingen en andere sportaanbieders. Waar nodig dient de gemeente verenigingen te ondersteunen om de zelfredzaamheid te vergroten. Daarnaast speelt de gemeente een rol in het bevorderen van sport en bewegen op school, het stimuleren van minder actieve groepen in de samenleving en het faciliteren van (on)georganiseerde en commerciële sport. Ook voor de gemeente is het voordelig om te investeren in sport en bewegen, want gezonde inwoners met veel contacten hebben minder zorg nodig.

D66 stimuleert sportdeelname en voldoende (dagelijks) bewegen voor alle kinderen gekoppeld aan het onderwijs waardoor alle kinderen in Almelo worden bereikt. Zowel binnen het lesprogramma als aansluitend op de lessen en (continu-)roosters, buiten schooltijd.

1. We gaan actief sportbeleid voeren. Sport onder meer gebruiken voor sociale ontwikkeling en als preventie- en participatiemiddel.
2. We gaan op wijkniveau met mensen in gesprek, om te kijken aan welke sportvoorzieningen behoefte is. Zo zorgen we ervoor dat er nu en in de toekomst voorzieningen zijn die mensen graag willen gebruiken. Het budget voor sportvoorzieningen in de wijk wordt verhoogd.
3. De gemeente spant zich in om mensen met een beperking te laten deelnemen aan sport en bewegen, in overleg met huisartsen, GGD en wijkteams.
4. Sportvoorzieningen in de gemeente moeten voor iedereen bereikbaar zijn. Wij denken hierbij met name aan mensen met een smalle beurs, LHBTI-gemeenschap, verstandelijk beperkte inwoners, jongeren en ouderen,

openbaar vervoer.

5. Sportvoorzieningen moeten fysiek bereikbaar zijn met alle vormen van vervoer. Dit geldt voor alle inwoners, ook met een beperking.
6. Combifunctionarissen van het Sportbedrijf Almelo, in het bezit van de vereiste diploma's, verzorgen de gymlessen op alle scholen.
7. Zwemles is voor alle kinderen toegankelijk.
8. De gemeente bevordert samen met sportclubs een LHBTI-vriendelijk sportklimaat.
9. De gemeente vraagt sportclubs naar hun antidiscriminatiebeleid, klachtenbeleid en wat zij doen om te zorgen dat iedereen zich welkom voelt en dringt aan op toepassing van de Richtlijn gender- en seksediverse personen van NOC\*NSF.
10. Het organiseren van (grote) sportevenementen of wedstrijden blijven we aanmoedigen, zodat de Gemeente Almelo sportief op de kaart wordt gezet.

## 9. Kunst, cultuur en vrije tijd

**D66 wil investeren in kunst en cultuur. Dit maakt Almelo aantrekkelijker als woonplaats en als vestigingsplaats voor bedrijven.** Of je nu houdt van films, muziek of musea, cultuur verrijkt je. Helaas hebben we de afgelopen jaren gezien dat het college op cultuur heeft bezuinigd en extra geld vanuit het Rijk niet aan cultuur heeft besteed. Daaruit blijkt weinig waardering voor de cultuursector en dat moet de komende periode anders. Zéker nu de coronacrisis de sector extra kwetsbaar heeft gemaakt. Almelo heeft veel mooie evenementen, zoals het HobNob-festival, het Straatmuziekfestival Ook voor erfgoed, zoals historische panden, moet aandacht zijn. In het verleden is veel gesloopt, we moeten zuinig zijn op wat er nog is.

1. D66 wil meer geld naar kunst en cultuur. De gemeente vormt een fonds uit het niet uitgegeven extra geld tijdens de Coronacrisis.
2. Het stedelijk museum in Almelo willen we vergroten en de subsidie voor het museum verhogen.
3. We willen meer aandacht voor kunst en cultuur in het onderwijs. Elke school heeft een visie op cultuureducatie.
4. Kunst en cultuur worden nooit de sluitpost van een begroting. Kunst en cultuur zorgen voor een open en verbonden samenleving, bovendien is een bloeiende culturele en creatieve sector voor veel mensen een reden om ergens te willen wonen.
5. Een evenwichtig evenementenbeleid via Almelo Promotie waarin wordt gestuurd op samenwerking en verbinding is van groot belang. Dit leidt tot een gevarieerde evenementenagenda waarbij kwaliteit, en niet kwantiteit, voorop staat.

|

6. Zowel het Theaterhotel als Hof88 blijven we subsidiëren, zodat een breed theateraanbod voor Almelo gegarandeerd is.
7. We zorgen voor een betere bescherming van monumenten en erfgoed, bijvoorbeeld door meer monumenten aan te wijzen zoals de unieke wandschildering in het Hofkeshuis. We stellen ten minste een ambtenaar aan die zich volledig met de bescherming van het erfgoed bezig houdt.
8. Initiatieven zoals Paco Plumtrek en Kunsthal Hof88 willen we voor Almelo behouden.
9. Almelo moet onderdeel blijven van het toeristische merk Twente. Toeristen moeten ook in Almelo met Twentse gastvrijheid onthaald worden.
10. We hebben duidelijke bewegwijzering en duiding van wandel, fiets- en vaarroutes, centraal gecoördineerde informatieverspreiding en moderne Toeristische Informatiepunten op meerdere plaatsen in de stad nodig.
11. D66 wil de bestaande mogelijkheden voor watersport behouden en verbeteren. Denk hierbij aan kano's en stand-up peddling.
12. We willen betaalbare ateliers voor kunstenaars en een betere marketing van kunst- en cultuurevenementen.
13. De erfgoednota moet in 2022 opnieuw worden vastgesteld. Erfgoed moet een vast onderdeel zijn binnen de cultuurvisie van de gemeente.

## 10. Bestuur en inwoners

**D66 vindt het belangrijk dat de inwoners van de gemeente Almelo inspraak en 'meespraak' hebben in de zaken die het dichtst bij hen staan.** D66 is de partij van de bestuurlijke vernieuwing. Wij zijn een progressieve partij die de verandering niet schuwt. Wij streven een democratische samenleving na op ieder niveau, zodat we allemaal mee kunnen beslissen over dat wat we zelf belangrijk vinden. We praten inwoners niet naar de mond, maar nemen hen mee in de besluitvorming. Zo wordt er mét inwoners beslist en niet slechts over inwoners. Almeloërs zijn kritisch en mondig genoeg om over veel zaken zelf te kunnen besluiten. De gemeente moet vanuit de samenleving ontstane ideeën en initiatieven zoveel mogelijk ter harte nemen en de helpende hand reiken in de verdere ontwikkeling hiervan. Bovendien geeft de gemeente ook duidelijk aan wanneer zaken niet gerealiseerd kunnen worden en onderbouwt dit.

### 10.1. De gemeente als dienstverlener

**Inwoners moeten veel meer mogelijkheden krijgen en daarbij actief geholpen worden door de gemeente, zodat er een 'ja, mits'-cultuur ontstaat.** De gemeentelijke organisatie staat in dienst van de lokale bevolking. Toch zijn er in Almelo voldoende signalen van zowel burgers als bedrijven dat de dienstverlening van de gemeente Almelo veel beter kan. D66 Almelo signaleert ook zelf dat er binnen de ambtenarij inderdaad veel wordt gedacht in 'nee,

tenzij..'. Hierdoor worden allerlei initiatieven in de kiem gesmoord. Dit moet anders. Een aantal van de onderstaande punten zijn niet geheel vrijblijvend bij de invoering van de nieuwe omgevingswet.

1. De gemeente stelt zich dienstbaarder en flexibeler op en denkt actief met inwoners mee, in plaats van slechts de regels te handhaven.
2. Een dienstverlenende lokale overheid. Het aanvragen van bijvoorbeeld vergunningen moet een eenvoudig, eerlijk en transparant proces zijn. Hierin worden inwoners zoveel mogelijk ontzorgd.
3. De gemeente communiceert in begrijpelijke taal. Hierdoor kan iedereen meedoen.
4. De gemeente waardeert burgerinitiatieven altijd en neemt deze serieus. Hierbij wordt de vertegenwoordigende groep inwoners niet alleen integraal gehoord, maar helpt de inwoners om actief deel te nemen in het proces naar het definitieve plan.
5. Het college voert door de raad genomen besluiten ook daadwerkelijk uit en daar verantwoording over aflegt aan de raad.
6. De gemeente Almelo voert een financieel beleid met heldere meerjarenplannen en -visies om het beleid goed te kunnen toetsen.
7. Almelo loopt voorop het gebied van digitale diensten voor inwoners, de zogeheten 'digitale overheid' en neemt inwoners daarin mee.
8. Het vertrouwen van de bevolking in zowel het gemeentebestuur als de ambtelijke organisatie moet de komende raadsperiode aanzienlijk toenemen.
9. Wij willen investeren in de lokale journalistiek zoals AAFM. Bij een goed bestuur hoort ook een goede controle van het bestuur.

## 10.2. Inwoners centraal

**Almelose inwoners moeten de meeste invloed krijgen op zaken die het dichtst bij hen staan.** Mensen voelen zich in het algemeen meer betrokken bij wat er in hun eigen straat gebeurt, dan bij wat er aan de andere kant van de stad gebeurt. Hoe is het parkeerbeleid geregeld in de wijk? Hoe en wanneer wordt de vuilnis opgehaald? Is er genoeg te doen voor jongeren? Is de oudere buurtbewoner niet te eenzaam? Allemaal vragen die voor iedere wijk heel specifiek zijn en daarom specifieke antwoorden vergen. D66 is voor antwoorden die zoveel mogelijk door de betrokkenen zelf zijn geformuleerd. Dit bevordert de inspraak en betrokkenheid van inwoners bij hun eigen omgeving en hun lokale samenleving.

1. Het zogenoemde 'beginspraak-meespraak-naspraak' introduceren. Hierbij praten inwoners al in het eerste stadium van besluitvorming mee over plannen (beginspraak) die direct op hen van invloed zijn, tijdens het proces (meespraak) praten zij mee over de gang van zaken en na afronding wordt er met inwoners geëvalueerd (naspraak).
2. Wijkverenigingen/ -platforms/wijkraden krijgen (weer) een adviserende rol in de besluitvorming op wijkniveau.
3. De Jongerenraad moet nadrukkelijk bij het beleid worden betrokken.
4. Almelo gaat werken met wijk-/dorpsbudgetten waarbij inwoners zelf de bevoegdheid hebben om over de besteding van deze budgetten in hun eigen omgeving te beslissen.
5. De introductie van gemeentelijke referenda. Voorwaarde hiervoor is wel dat het onderwerp van het referendum duidelijk is afgebakend en de consequenties van de verschillende uitkomsten van te voren voor iedereen duidelijk zijn. De gemeenteraad moet betrokken zijn bij dit proces.
6. De gemeente stimuleert inwoners om zelf met plannen te komen en ondersteunt bij het uitwerken en uitvoeren van deze plannen. De gemeente neemt initiatieven van inwoners serieus en als iets niet kan, dan kijkt de gemeente met de inwoner, instelling of bedrijf hoe en waar het wel kan.
7. Een recht op overname van maatschappelijk vastgoed invoeren. Hierbij krijgen verenigingen of buurtbewoners het eerste recht om maatschappelijk vastgoed over te nemen en er een eigen invulling aan te geven, bijvoorbeeld een buurthuis of concertpodium.

### 10.3. Regionale samenwerking

**Actief deelnemen in Twente en de Euregio is voor D66 Almelo vanzelfsprekend, waarbij de contacten op provinciaal, landelijk en Europees niveau maximaal worden benut.** D66 heeft altijd een breder blikveld dan zijn eigen lokale grens. Almelo is een open stad, geen eiland en heeft de samenwerking met omliggende Twentse gemeenten hard nodig. Almelo heeft bovendien voor een aantal omliggende gemeenten een centrumfunctie. Veel onderwerpen zijn geschikt voor een regionale aanpak of afstemming. Als Twentse steden willen we elkaar aanvullen en niet beconcurreren. Met de omgevingswet in aantocht ligt een regionale afstemming over de omgevingsvisie voor de hand.

1. De centrumfunctie van Almelo versterken voor de omliggende gemeenten.
2. Maximale regionale afstemming over onder andere energietransitie (RES), afvalbeleid (Twente Milieu en Twence), verkeer en vervoer, sociale- en economische agenda. Dat kan onder meer door actief mee te werken in de Netwerkstad, Regio Twente, Twenteraad en Euregio.
3. Betere democratische controle op 'gemeenschappelijke regelingen', zoals Twente Board, GBT en GGD.

### 10.4. Financiën

**D66 Almelo vindt het belangrijk dat de gemeente zo transparant mogelijk is over inkomsten en uitgaven, en daar ook verantwoording over aflegt. Een sociaal-liberale begroting is bovendien toekomstbestendig: wij willen geen schuld doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen.** Als sociaal-liberalen gaan wij behoedzaam om met de financiële huishouding van onze gemeente. Vanuit diezelfde waarde erkennen we echter ook het belang van sommige publieke investeringen – bijvoorbeeld in goed onderwijs en schone energie – die juist op de lange termijn profijt opleveren. Daarom zijn lage lokale lasten voor ons belangrijk, maar niet het enige criterium bij het opstellen en beoordelen van een gemeentebegroting.

Op het gebied van Zorg en Welzijn lukt het nog niet om de benodigde zorg te verlenen met de van rijkswege verstrekte middelen en ook op andere terreinen duiken er steeds weer tegenvallers op. D66 Almelo wil dat er reëel begroot wordt zodat er niet steeds achteraf gaten gevuld moeten worden. Dat vereist een stabiele ambtelijke organisatie en ook stabiliteit op de diverse beleidsterreinen.

Door middel van een meerjarig investeringsprogramma zal inzichtelijk gemaakt moeten worden waar we de komende jaren weer in gaan investeren. Dat is wel nodig, want er is op vele terreinen "achterstallig onderhoud" ontstaan. Indien mogelijk zullen we gebruik maken van subsidies, maar de mogelijkheden van subsidies moeten niet leidend worden in de planvorming.

1. We schaffen de precariobelasting af. Deze belasting levert de gemeente weinig op.
2. De gemeente verhoogt de OZB jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage.